

Український медіаосвітній електронний бюлетень МОЕ 2020/2

Бюлетень отримують заклади-бази всеукраїнського експерименту з масового упровадження медіаосвіти, індивідуальні підписники, члени Української асоціації медіапсихологів і медіапедагогів.

МОЕ 2020/2 включає:

- 1) Матеріали стратегічної наради «РОЗВИТОК МЕДІАОСВІТИ: ВЗАЄМОНАВЧАННЯ, ОБГОВОРЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ» (27-28 жовтня), яка відбулася в рамках Всесвітнього тижня медіа-інформаційної грамотності «Global MIL Week 2020»
- 2) Інформацію про освітній проєкт для підлітків, батьків та вчителів щодо захисту дітей в Інтернеті від сексуального насильства та експлуатації Stop Sexting Ukraine
- 3) Інноваційні інструменти з протидії кібербулінгу від DocuDaysUA
- 4) Інформацію про інноваційний медіаосвітній проєкт «Перегони котиків»
- 5) **Алгоритм участі закладу освіти у плановому опитуванні учнів середньої та старшої школи**
- 6) Текст проєкту Сеульської декларації «Медіа та інформаційна грамотність: захист від дезінфодемії»

---

1. Матеріали стратегічної наради

- **Запис блоку I першого дня наради «Стратегія експерименту, завдання етапу, очікувані результати»**

Виступ: Стратегічні та тактичні результати і плани досягнень експерименту

Найдьонova Любов Антонівна, науковий керівник медіаосвітнього експерименту, доктор психологічних наук, заступник директора з наукової роботи ІСПП НАПН України, член-кореспондент НАПН України

Переглянути виступ можна за посиланням: <https://youtu.be/8-HnnyghqkA>

Презентацію можна завантажити тут:

https://docs.google.com/presentation/d/12tpE1vMNYCCCGiYsOep0I2JTgZD2VuM8_sEJ1hFWtw/edit?usp=sharing

- **Запис блоку II першого дня наради «Особливості ведення експерименту в умовах карантину і дистанційної освіти»** можна переглянути за посиланням:

<https://www.facebook.com/100001591306357/videos/3593014420761566/>

Орієнтовний таймінг виступів II блоку:

11:30 – 11:40 – Максим Запорожченко, координатор експерименту у Миколаївській області, методист навчально-методичної лабораторії ІКТ, медіаосвіти та системного адміністрування МОІППО.

12:00 – 12:15 – *Інтеграція медіаосвіти в освітній процес закладів освіти Сумської області* Петрова Лариса Григорівна, координатор експерименту у Сумській області, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри освітніх та інформаційних технологій КЗ Сумський ОІППО

Посилання на презентацію

https://oippo-my.sharepoint.com/:p:/g/personal/petrovalarysa_oippo_onmicrosoft_com/Ee2Tb4ifdPRAnjMy5fRt53IB05ZCrfY5QENQsK_Zk59Lhg?rtime=pWyIkYN92Eg

12:15 – 12:30 – *Захист підлітків в інформаційному середовищі (кейс-стаді)* Аніщенко Ліна Олександрівна, координатор експерименту у Чернігівській області, старший викладач кафедри педагогіки та психології ЧОШПО ім. К.Д. Ушинського

Посилання на презентацію:

<https://docs.google.com/presentation/d/1wRLaYUKvJQ9X0gXT9QwdIsrdEVYe6jlvOSqnJaoopkg/edit?usp=sharing>

- **Запис блоку III першого дня «Медіаосвітні інновації»** можна переглянути за посиланням:

<https://www.facebook.com/1000015.../videos/3592783984117943/>

Орієнтовний таймінг виступів III блоку:

13:15 – 13:35 – *Захист прав дитини в інформаційному просторі: досягнення і перспективи України*
Анастасія Дьякова - радник з питань безпечного Інтернету для кожної дитини при віце-прем'єр-міністрі – міністрі цифрової трансформації України, координаторка програм із захисту дітей від насильства, засновниця ресурсу СтопСекстинг <https://stop-sexting.in.ua/> (деталі нижче – розділ 2)

13:35 – 13:55 – *Інноваційні ресурси медіаосвіти*
Олена Тараненко - представник Ради міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX (International Research & Exchanges Board) менеджерка з підвищення потенціалу, медіа-експертка
Дистанційний курс з медіаграмотності (включаючи інформаційну вірусологію) Very Verified <https://verified.ed-era.com/>

13:55- 14:10 – *Інноваційні арттерапевтичні засоби в медіаосвіті*
Олена Вознесенська - Президент Всеукраїнської громадської організації «Арт-терапевтична асоціація», старший науковий співробітник лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України

Посилання на презентацію:

https://docs.google.com/presentation/d/1-kyPTSThP_Odyi21KTpa07KpNFWSh4YJ-zhz-QGb6lA/edit?usp=sharing

14:10 – 14:40 – *Інноваційні інструменти з протидії кібербулінгу*
Ірина Сидоренко – представник DocuDays UA, менеджерка з комунікацій правозахисного департаменту
Анімаційні ролики засновані на реальних історіях дітей та створені в межах Всеукраїнської кампанії проти кібербулінгу DocuDays UA:

🐼 «Кібербулінг. Як я перестала бути жертвою»: <http://bit.ly/yak-ya-perestala-buti-zhertvoyu>

🐼 «Як я став кіберсупергероєм»: <http://bit.ly/yak-ya-stav-kibersupergeroem>

☐ «Mr. Nox»: <http://bit.ly/mr-nox>

(деталі нижче – розділ 3)

- **Запис другого дня стратегічної наради «Презентація інноваційних проєктів»** знаходиться за посиланням:

<https://www.facebook.com/100001591306357/videos/3595451267184548/>

Орієнтовний таймінг:

10:00 – 10:20 – *Розвивальний онлайн-проєкт для старшокласників «Перегони котиків»*

Чаплінська Юлія Сергіївна – старший науковий співробітник лабораторії масових комунікацій та медіаосвіти ІСПП НАПН України, кандидат психологічних наук (деталі нижче – розділ 4)

10:30 – 13:00 – *«Медіакультура в умовах пандемії»: навчання організаторів діагностики в*

закладах освіти (середня та старша школа).

Найдьоновна Любов Антонівна – заступник директора з наукової роботи ІСПП НАПН України, доктор психологічних наук, науковий керівник експерименту (деталі нижче – розділ 5).

---

2. Освітній проєкт для підлітків, батьків та вчителів щодо захисту дітей в Інтернеті від сексуального насильства та експлуатації Stop Sexting Ukraine

---

2.1. Більше інформації про протидію ризикам в інтернеті можна знайти *офіційних ресурсах* освітнього проєкту:

Сайт: <https://stop-sexting.in.ua>

YouTube: *Stop Sexting Ukraine*

<https://www.youtube.com/channel/UCj4J9fFLz8a4a8WAtpVjeug>

Facebook: <https://www.facebook.com/stopsextingua/>

2.2. Інформація про те, як провести урок із дітьми різного віку на теми інтернет-небезпеки:

<https://stop-sexting.in.ua/?fbclid=IwAR2ovLxXVhLGebh8mvkYi2oN-JUcsdGCVgNGYcHKHoihPELKPn1DrIeFf0>

2.3. Консультаційна лінія з питань безпеки дітей.

15 вересня в Україні почала діяти Урядова консультаційна лінія з питань безпеки дітей в Інтернеті – 1545 (далі обрати "3").

Консультаційна лінія, в першу чергу, орієнтована на: дітей, які зіштовхнулись із проблемами онлайн та дорослих, чиї діти мають проблеми в мережі Інтернет.

Проте зателефонувати та отримати консультацію може кожен, хто цікавиться питаннями захищеності дитини в Інтернеті.

2.4. Освітні серіали.

- Освітній серіал для батьків «*Безпека дітей в інтернеті*». Серіал про те, ким є «друзі» у соціальних мережах? Як захистити дітей від шкідливого контенту в інтернеті? Чи існує небезпека від кібербулінгу?

<https://osvita.diia.gov.ua/courses/serial-dlya-batkiv-onlayn-bezpeka-ditey>

- Освітній серіал «*Про кібербулінг для підлітків*»

<https://osvita.diia.gov.ua/courses>

---

3. Інноваційні інструменти з протидії кібербулінгу від DocuDaysUA

- Перші антиКібербулінгові мультфільми.
- Сценарії для обговорення.
- Дослідження “Попередження та протидія кібербулінгу в дитячому середовищі України”

3.1. Все це та іншу корисну інформацію з доступом до мультиків можна завантажити на цим посиланням

https://drive.google.com/file/d/1-cBK5Ok7c5IKz4tDqZ68Fk-7P4PF_InM/view?usp=sharing

3.2. Інформацію про створення медіаклубу на базі Вашого освітнього закладу з використанням фільмів *Онлайн-центру медіаосвіти з прав людини Docudays UA та фільмотеки Docudays UA Ви можете знайти за посиланням* <http://docuclub.docudays.ua/project/about/>

Кожен наданий фільм супроводжується методичними матеріалами: сценаріями проведення дискусій та інтерактивних заходів, рекомендаціями експертів, як краще організувати роботу з кожним окремим фільмом для різних цільових аудиторій, а також додатковими довідковими матеріалами на теми, яким присвячені фільми. З усіма матеріалами можна працювати онлайн безпосередньо на сайті, або завантажити у свій комп'ютер у форматі PDF та роздрукувати.

---

4. Інноваційний медіаосвітній проєкт «Перегони котиків»

Проєкт спрямовано на **розвиток критичного мислення і громадянської активності СТАРШОКЛАСНИКІВ** у форматі соціальної гри. Детальна **інформація** про проєкт за посиланням: https://docs.google.com/presentation/d/1XFe6btOT-MX6YLdF_ipol8-DIIrMugP4FUHMHrbptNU/edit?usp=sharing

Проєкт буде реалізуватися на **Telegram-платформі**; усі завдання проєкту є **доступними для перегляду** педагогами і батьками. Інформацію для участі надсилати на адресу лабораторії mediapsylab2017@gmail.com Заявки приймаються до **13.11.2020**.

---

5. Алгоритм участі закладу освіти у діагностично-розвивальному проєкті «Медіакультура в умовах пандемії», який містить планове опитування учнів середньої та старшої школи:

- Презентацію проєкту «Медіакультура в умовах пандемії» можна переглянути за посиланням <https://www.facebook.com/100001591306357/videos/3595451267184548/> (починаючи з 21 хв.)
- Для участі надішліть лист на електронну адресу mediapsylab2017@gmail.com з темою «Доступ до опитування» і вкажіть наступну інформацію: *ППП, посада відповідальної за опитування у закладі особи, повна назва закладу (включно з назвою області), чи входить Ваш заклад до бази експерименту, і вкажіть, чи маєте Ви код закладу.* Наприклад, м. Київ, Іванова Олена Сергіївна, психолог ЗСЗО 56, в експерименті, код є;
- За наявності (отримання) коду здійсніть **перевірку коду** за інструкцією вказаною у відео за посиланням <https://www.facebook.com/100001591306357/videos/3595451267184548/> (починаючи з 1:05:32 хв.);
- **Покрокова інструкція для організаторів опитування знаходиться за посиланням** http://mediaosvita.org.ua/2020/10/31/diagnostychno-rozvyvalnyj-proyekt-mediakultura-v-umovah-pandemiyi/?fbclid=IwAR2ym-fQw1EQMiCwZ5TqJ_yFNtxBZ2D1XqEY4dBaCovFTWyuG0XtepxW_w
- **Протягом тижня 2-8 листопада** пройдіть опитування самостійно, щоб ознайомитися з текстом опитувальників

- У разі виникнення питань стосовно доступу до опитувальника або інших питань та пропозицій стосовно опитувальників, **сконтакуйте з відповідальним за область технічним координатором**. Для зручності контакту, пишть координатору на вайбер Ваше ПП, повну назву закладу і запитання/інформацію. Така форма комунікації дозволить не втратити важливу інформацію та узгоджувати час телефонного дзвінка, за потреби. **Файл з контактами можна завантажити за посиланням**

<https://docs.google.com/document/d/17jw9FMk6qwHasOkHRNEzunDmtaWY1edVznLgFeelk0s/edit?usp=sharing>

- **До 8 листопада** надішліть, орієнтовну кількість учнів у розрізі класів (7,8,9,10), яких Ви плануєте залучити до опитування, відповідальному за область технічному координатору.
- **З 9 листопада** можна розпочати видачу паролей учням для проходження опитування.
- **На опитування учнів відводиться час до 10 грудня 2020 р. (бажано раніше).**

Сподіваємося, що процес опитування пройде легко і цікаво. Зі своєї сторони ми всіляко готові допомагати. У разі виникнення будь-яких питань стосовно опитування, пишть на вайбер Вашому технічному координатору.

За результатами опитування у першій половині 2021 року планується цикл навчальних заходів для медіапедагогів за тематичними блоками опитувальників.

---

6. Текст проєкту Сеульської декларації Медіа та інформаційна грамотність: захист від дезінфодемії

Seoul Declaration on Media and Information Literacy for Everyone and by Everyone: A Defence against Disinfodemic

Preamble

Recognizing the overwhelming opportunities that new information flows, the exponential growth of digital technologies, and the explosion of media and communication services can bring to the lives of people all over the world;

Considering the COVID-19 pandemic and the life-threatening impact of the flood of disinformation in today's world - the 'disinfodemic';

Emphasizing that media and information literacy (MIL) is a core competency for addressing the disinfodemic, and that MIL also contributes to access to information, freedom of expression, protection of privacy, prevention of violent extremism, promotion of digital security and combating hate speech and inequality;

Underscoring the importance of MIL in contributing to the achievement of the Sustainable Development Goals (SDGs), in particular Target 10 (Access to Information) of SDG 16 on Peace, Justice and Strong Institutions, SDG 4 on Quality Education for All, and SDG 5 on Gender Equality and Empowerment of Women and Girls, SDG 8 on decent jobs and economic growth, and SDG 11 on sustainable cities and communities;

Recognizing that 2020 is the first celebration of Global Media and Information Literacy Week since the Week was officially proclaimed in November 2019 at the 40th General Conference of UNESCO and welcoming the launch of the UNESCO MIL Alliance 2.0;

Recognizing UNESCO's effort to promote a Global MIL Cities Framework to stimulate creative learning about MIL in city spaces and the involvement of non-traditional actors in promoting MIL;

Noting the relevance to MIL to UNESCO's work to develop an instrument on the ethics of Artificial Intelligence (AI) which is increasingly a factor in regard to digital communications, economic and social development, and social interaction;

Reaffirming the spirit of the development of MIL as set out in previous Declarations such as the Grunwald Declaration (1982), the Prague Declaration Towards an Information Literate Society (2003), the Alexandria Proclamation on Information Literacy and Lifelong Learning (2005), the Fez Declaration on MIL (2011), the Moscow Declaration on MIL (2012), the Paris Declaration on MIL in the Digital Age (2014), and the Riga Recommendations on Media and Information Literacy in a Shifting Media and Information Landscape (2016), Youth Declaration on Media and Information Literacy (2016), Khanty-Mansiysk Declaration “Media and Information Literacy for Building a Culture of Open Government” (2016), and the UNESCO Global Framework for MIL Cities (2018);

Therefore:

We, the participants at the 2020 Global Media and Information Literacy Week Feature Conference and Youth Agenda Forum, declare our renewed support to MIL;

We understand that MIL on its own is not a cure for all problems, including the pandemic, but insist that MIL be further recognized and valued throughout educational, social and economic systems and that it be applied as part of a more proactive approach in order to build a sustainable and inclusive society;

We underscore that media and information literacy for all is a sustainable way to enable people’s critical thinking and their power of discernment about how they engage with information and communication technologies – especially in times of crisis.

We urge therefore that “Media and Information Literacy for Everyone and by Everyone” should be advanced in the age of digital connectivity. In this connection, we commit to:

1. Promoting MIL within wider efforts to tackle divides such as in access to information and quality education, which have been notably widened by the pandemic, to assure no one is left behind;
2. Attracting more participation in MIL and MIL policy from Internet communications companies, academia, NGOs, international and regional organizations, communications regulators, media, civil society, youth and communities;
3. Advocating for intensified MIL initiatives to tackle the disinfodemic, climate change, etc., while also urging respect for freedom of expression and access to information which are not only human rights but also part of the solution to disinformation;
4. Building MIL considerations into ethical frameworks within institutions and companies, so as to ensure transparent, inclusive and safe development of technologies such as AI.

Our call to action: We further call upon governments, from national to city level, to:

1. Commit to advancing “Media and Information Literacy for Everyone and by Everyone” through policy and resource allocation across all relevant areas, including education, health, elections, child protection, climate issues, and gender equality, to mention some examples;
2. Assign resources to integrate MIL actions in their national COVID-19 response strategies, and to build citizens’ resilience to disinformation connected to other possible future crises;
3. Support the development of national and international MIL policies, curricula and programmes that will ensure lifelong learning for every generation in the digital age;
4. Support upskilling and training of current and potential MIL educators, inside and outside of the formal education system;
5. Place groups at risk of marginalization, including women and girls, in a position of priority, in developing MIL policies and in ensuring that these groups are also beneficiaries of MIL empowerment efforts;
6. Increase the involvement of youth and civil society as active players in MIL policy making to ensure their voices are heard;
7. Enhance cooperation between different government ministries, voter education bodies, city authorities, educational institutions, communications regulators, media institutions, libraries and research institutions in order to promote greater awareness and recognition of MIL;
8. Transform cities into UNESCO MIL Cities which empower residents with competencies about communication and information.

We invite civil society, media, youth, academic institutions and researchers to:

1. Join networks relevant to MIL, such as the UNESCO MIL Alliance, the MIL and Intercultural Dialogue University Network, and networks of UNESCO Chairs/UNITWINS, to share their expertise and insights and to evaluate the impact of MIL programmes;
2. Plan and implement collaborative actions at national, regional, and global levels to respond to the COVID-19 disinfodemic;

3. Contribute to the consultation process for the update of the UNESCO MIL Curriculum for Teachers; including syllabi for lifelong learning educators and for educators outside of formal education (such as librarians);
4. Engage more with national and international governance and policy concerning MIL;
5. Encourage MIL frameworks that address multicultural communication, preservation of linguistic rights, and the breaking down of barriers to communication with vulnerable and marginalized groups;
6. Encourage multidisciplinary research on how MIL can contribute to psychological and social health, such as through emotional literacy and other competencies;

We call on the private sector, including Internet communications companies, to:

1. Play an accountable role, through institutionalized multistakeholder systems, as part of the social endeavor to tackle disinformation and to build communities that are literate in media and information;
2. Allocate resources to integrate MIL into user services and standard operating procedures, and boost the role of MIL as a defence against the COVID-19 disinfodemic;
3. Increase resource support to MIL policy-making, institutional capacity enhancement and training of actors such as teachers, civil society and health workers;
4. Promote MIL amongst young people, including initiatives by youth to spread MIL;
5. Develop specific programs to support scientific and academic research system concerning MIL;
6. Support human rights to freedom of expression, access to information and privacy, by promoting MIL as part of the duty of the business sector to respect rights;
7. Foster MIL social innovation using AI and other new technologies, with participation of vulnerable groups in these initiatives.

We request UNESCO to:

1. Maintain its role as a leading international organization and policy influencer in the field of media and information literacy, and to ensure sufficient support for this work in order to realize further potential;
2. Continue to integrate MIL in other thematic interventions of the UNESCO COVID-19 response;
3. Mobilise various stakeholders, including the private sector, to participate in efforts to tackle disinformation and to ensure that MIL is included in efforts to close the digital divides, including divides in digital skills;
4. Maintain a focus on inclusion of disadvantaged groups in MIL engagements, and to continue to foster gender equality in relation to MIL;
5. Work towards more active MIL collaboration within UN agencies;
6. Support the official declaration of Global Media and Information Week by the United Nations;
7. Amplify efforts to declare MIL for All an urgent priority.

Дякуємо за співпрацю!